

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«ВСТУП ДО ЛІНГВОДИДАКТИЧНОГО ТЕСТУВАННЯ»
У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Вимоги часу ставлять перед учителем завдання впровадження в навчальний процес найефективніших прийомів і методів навчання, контролю та оцінювання знань, навичок і вмінь учнів. Воно зумовлене, з одного боку, реформуванням української освіти – запровадженням нових державних стандартів, зовнішнього оцінювання тощо, а з іншого – європейськими та світовими тенденціями до уніфікації освітніх стандартів, їх прозорості, автономності навчання особистості, яке здійснюється впродовж життя. Звідси, вищі навчальні заклади України покликані впроваджувати в програму підготовки майбутніх фахівців, у тому числі вчителів іноземної мови, дисципліну, яка б допомогла їм отримати базові знання з тестування й оцінювання навчальних досягнень учнів загальноосвітніх закладів.

У навчальному плані підготовки фахівців зі спеціальності 7.030500 «Мова та література (англійська)» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника курс «Вступ до лінгвістичного тестування», розроблений автором, відноситься до дисциплін за вибором студента. Він читається в десятому навчальному семестрі в обсязі 66 годин і закінчується теоретичним модулем. Вивченню дисципліни передують базові для неї курси педагогіки (3-й семестр), методики викладання основної іноземної мови в загальноосвітніх навчальних закладах (7-й семестр), інші предмети лінгвістичного циклу (5-9 семестри).

Метою викладання *Вступу до лінгвістичного тестування* є допомогти студентам розвинути критичне розуміння основних принципів і загальноприйнятої практики мовного тестування й оцінювання.

Основними завданнями курсу є 1) забезпечити майбутніх учителів базовими знаннями: лінгводидактичної термінології, принципів мовного тестування й оцінювання, типів тестових завдань і технології їх написання, основних методів статистичного аналізу тестових завдань; 2) ознайомити їх зі змістом Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (Рада Європи, 2001) та основними нормативними документами, що регламентують моніторинг освіти в Україні, зокрема навчання іноземних мов, та 3) сформувати вміння: давати критичну оцінку опублікованим і рекомендованим до використання у навчальному процесі тестів, аналізувати та давати рекомендації щодо покращення якості завдань, укладених колегами самостійно, складати тестові питання різних форматів з основних видів мовленнєвої діяльності та загального використання мови, оцінювати завдання відкритого типу відповідно до критеріїв, визначати рівень складності та надійності тестів тощо.

Курсом передбачено дев'ять лекцій (18 годин), метою проведення яких є ознайомити студентів з теоретичними положеннями тестування й оцінювання, які знайшли відображення в працях вітчизняних (С. Ніколаєва, О. Петрашук, Л. Коваленко, В. Ландсман, О. Чаркіна) і зарубіжних (В. Аванесов, Н. Гулюкіна, С. Клишина, А. Майоров, М. Чельшкова, Ch. Alderson, L. Bachman, J. Clapham, F. Davidson, G. Fulcher, A. Palmer, D. Wall) вчених і практиків (див. Літературу), українськими та європейськими стандартами в галузі моніторингу мовної освіти. У результаті проведення лекційних занять, тематика яких подана в Таблиці 1, студенти вмітимуть узагальнювати теоретичні знання, застосовувати на практиці принципи стандартизованого контролю знань, вирішувати проблемні питання, винесені на самостійне чи індивідуальне опрацювання.

Іншою формою аудиторної роботи з курсу є чотири практичні заняття (8 годин), які покликані сформувати в майбутніх фахівців практичні навички та вміння складати тестові завдання різних форматів, оцінювати якість змісту завдань, укладених однокласниками.

Таблиця 1. Тематика лекційних занять дисципліни

№ заняття	Перелік питань, які вивчаються на лекції
1	Subject and Aims of the Course “Introduction to Language Testing and Assessment”. European standards in language testing: the CEF. Language Testing Terminology.
2	Basics of Language Testing and Assessment: The role of testing in social life. What is a language test? Types of tests. Fundamental concepts of assessment. Types of assessment.
3	Guidelines for Test Items Writing: Test specifications. Test construction process. General guidelines for text selection, task selection, task design and rubrics.
4	Testing Reading: Reading as a language skill. Purposes of reading tests. Texts for reading. Reading skills. Levels of reading competence. Types of Reading Tasks. Guidelines for Reading Paper.
5	Testing Use of English: Purposes of tests of language knowledge. What is tested in Use of English exams? Task/question types. Guidelines for Use of English Paper.
6	Testing Listening: Listening as a language skill. Purposes of listening tests. Texts for listening. Listening skills. Levels of listening competence. Types of Listening Tasks. Guidelines for Listening Paper.
7	Assessing Speaking: Speaking as a language skill. Purposes of tasks in speaking. Speaking skills. Levels of competence in speaking. Types of Tasks in assessing speaking. Guidelines for tasks in assessing speaking.
8	Assessing Writing: Writing as a language skill. Purposes of tasks in writing. Writing skills. Levels of competence in writing. Types of Tasks in Writing. Guidelines for Writing Paper.
9	Test Analysis: Methods of data collection (Questionnaires. Think aloud protocols). Methods of test analysis (Facility Value. Discrimination Index. Distribution statistics: the mean, the mode, the median, the range, the deviation index). Washback and impact.

Тематика практичних занять відображена в Таблиці 2 нижче. В результаті проведених “workshops” студенти 1) знатимуть: методи тестування, типи оцінювання, формати тестових завдань та їх компоненти, вміння (суб-вміння), які формують іншомовну комунікативну компетенцію з основних видів мовленнєвої діяльності та які можна перевірити тестовим методом, критерії оцінювання завдань відкритого типу, вимоги щодо підготовки, написання та дизайну тестових завдань основних типів, їх апробації та адміністрування, 2) вмітимуть: визначати рівень складності (A1-C2) текстів з читання та аудіювання відповідно до шкали Загальноєвропейських мовних рекомендацій, критично аналізувати тестові завдання на відповідність загальноприйнятим принципам мовного оцінювання і тестування, складати тестові завдання основних форматів із читання, аудіювання, говоріння, письма, лексики та граматики, 3) покращать свої професійно-орієнтовані комунікативні та інформаційно-комунікаційні вміння.

Таблиця 2. Тематика практичних занять дисципліни

№ заняття	Перелік питань, які розглядаються на практичному занятті
1	Importance of the course. The purpose and aims of the discipline; its relation to other subjects. The aims of language learning as stated in the CEF. The CEF and learner’s language competences. The CEF levels of proficiency in a foreign language. Basic testing terminology. Types of tests. Fundamental concepts of assessment: Validity. Reliability. Feasibility. Types of assessment.

2	Text level selection for reading and listening tasks. Looking for test errors.
3	Reading tasks design. Use of English tasks design.
4	Writing tasks design. Speaking tasks design.

Важливу роль у належному засвоєнні змістового матеріалу курсу має самостійна робота в обсязі 40 годин, яка покликана допомогти студентам узагальнити теоретичні знання та закріпити набуті практичні навички та вміння з відбору текстів для лінгводидактичного тесту, написання тестових завдань, аналізу їх якості, оцінювання завдань відкритого типу за критеріями тощо.

Успішність запропонованої структурно-логічної схеми вивчення даної дисципліни залежить від дотримання ряду умов її організації, як-от: компетентнісного, комунікативно-діяльнісного, когнітивного, студенто-центрованого, рівневого тощо підходів до навчання іноземної мови, загально-дидактичних і методичних принципів навчання, використання індивідуальних, парних, групових і колективних форм роботи, інтерактивних методів навчання, проектних та інформаційних технологій, а також здійснення само та взаємоконтролю за результатами навчання. Важливими при цьому є також ділові, партнерські взаємовідносини між студентами та викладачем, виконання останнім ролей порадника, координатора та фасилітатора навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Література :

1. Аванесов В. С. Научные основы тестового контроля знаний / В. С. Аванесов. – М. : Исследовательский центр, 1994. – 135 с.
2. Гулюкина Н. А. Педагогический тест: этапы и особенности конструирования и использования / Н. А. Гулюкина, С. В. Клишина. – Новосибирск : Изд-во НГТУ, 2006. – 151 с.
3. Контроль у навчанні іноземної мови / Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : Підручник. – Вид. 2, випр. і перероб. // Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – С. 269–279.
4. Короткий тестологічний словник-довідник / Упоряд. Л. Т. Коваленко. – К. : Грамота, 2008. – 160 с.
5. Ландсман В. А. Організація зовнішнього стандартизованого оцінювання навчальних досягнень учнів загальноосвітньої школи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / В. А. Ландсман. – Харків, 2005. – 20 с.
6. Майоров А. Н. Теория и практика создания тестов для системы образования. (Как выбирать, создавать и использовать тесты для целей образования). – М. : Народное образование, 2000. – 352 с.
7. Петрашук О. П. Теоретичні основи тестового контролю іншомовної комунікативної компетенції учнів середньої загальноосвітньої школи (на матеріалі англійської мови) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання» / О. П. Петрашук., Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2000. – 38 с.
8. Чаркіна О. А. Педагогічне тестування як засіб контролю за навчальним процесом у педагогічних університетах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.09 «Теорія навчання» / О. А. Чаркіна. – Кривий Ріг, 2009. – 20 с.
9. Чельшкова М. Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учеб. пособие / М. Б. Чельшкова. – М. : Логос, 2002. – 432 с.

10. Alderson J. Charles. Language test construction and evaluation / J. Charles Alderson, Caroline Clapham, Diane Wall : [Cambridge Language Teaching Library]. – Cambridge : Cambridge University Press, 2005. – 310 p.
11. Bachman Lyle F. Language testing in practice / Lyle F. Bachman, Adrian S. Palmer. – 2009. – Oxford : Oxford University Press, 377 p.
12. Fulcher Glenn. Language testing and assessment: an advanced resource book / Glenn Fulcher, Fred Davidson. – London : Routledge, 2007. – 403 p.
13. Wiggings G. Assessment: authenticity, context and validity. – Phi Delta Kappan. – 1994. – № 83. – P. 200–214.